

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum virtus distincta ab abstinentia? 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

in le est, quod si nutriatur horum delectabilium concupiscentia, per hoc quod ei consentiatur, maximè augetur: sicut puer, qui suæ voluntati relinquitur. Et sic concupiscentia horum delectabilium maximè indiget castigari. Et idèd circa huiusmodi concupiscentias anonomasice dicitur castitas: sicut & fortitudo est circa ea in quibus maximè indigemus animi firmitate.

Ad tertium dicendum, quod obiectio illa procedit de fornicatione spirituali metaphoricè dicta, quæ opponitur castitati spirituali, vt dictum est *.

ARTIC. III.

Vtrum castitas sit virtus distincta ab abstinentia?

In corp. art.

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod castitas non sit virtus distincta ab abstinentia: quia circa materiam vnus generis sufficit vna virtus. Sed vnus generis videntur esse quæ pertinent ad vnum sensum. Cum ergo delectatio ciborum, circa quam est abstinentia; & delectatio venereorum, circa quam est castitas, pertineant ad tactum: videtur quod castitas non sit alia virtus ab abstinentia.

730
2. d. 24.
q. 2. a. 1.
ad 3. Et
vir. q. 1.
a. 4. co. fr.

¶ 2. Præterea, Philos. in 3. Ethic. * omnia vitia intemperantiæ assimilantur puerilibus peccatis, quæ castigatione indigent. Sed castitas nominatur à castigatione vitiorum oppositorum. Ergo cum per abstinentiam quadam vitia intemperantiæ cohibeantur, videtur quod abstinentia sit castitas.

*li. 3. c. vii
sim. 10. 5.*

¶ 3. Præterea, Delectationes aliorum sensuum pertinent ad temperantiam, in quantum ordinantur ad delectationes tactus, circa quas est temperantia. Sed delectationes ciborum, circa quas est abstinentia, ordinantur ad delectationes venereorum, circa quas est castitas. Vnde dicit Hierony. * Venter & genitalia sibi metipsis vicina sunt, vt ex vicinitate membrorum cõfederatio intelligatur vitiorum. Ergo abstinentia & castitas non sunt virtutes ab inuicem distinctæ.

*Ad A-
mãdun,
aliquu-
rulum à
princ. 10*

SED contra est, quod Apost. 2. ad Cor. 6. connumerat castitatem ieiunij, quæ ad abstinentiam pertinent.

R E-

RESPONDEO dicendum, quòd sicut dictum est *, temperantia est propriè circa concupiscencias delectationum tactus : & idè oportet vt vbi sunt diuersæ rationes delectationis, ibi sint diuersæ virtutes sub temperantia comprehensæ. Delectationes autem proportionantur operationibus, quarum sunt perfectiones, vt dicitur 9. Ethic. * Manifestum est autem quòd alterius generis sunt operationes pertinentes ad vsum ciborum, quibus natura indiuidui conseruatur : & operationes pertinentes ad vsum venereorum, quibus conseruatur natura speciei. Et idè castitas quæ est circa delectationes venereorum, est virtus distincta ab abstinentia quæ est circa delectationes ciborum.

Ad primum ergo dicendum, quòd temperantia non consistit principaliter circa delectationes tactus, quantum ad iudicium sensus de tangibilibus, quod est eiusdem rationis in omnibus ; sed quantum ad ipsum vsum tangibilem, vt dicitur in 3. Ethic. * Est autem alia ratio vtendi cibis & potibus, & venereis. Et idè oportet esse diuersas virtutes, licet sint vnus sensus.

Ad secundum dicendum, quòd delectationes venereæ sunt vehementiores & magis opprimentes rationem, quàm delectationes ciborum : & propter hoc magis indigent castigatione, & refectione : quia si eis consentiatur, magis ex hoc increfcit vis concupiscencie, & deijcitur virtus mentis. Vnde Augustinus dicit * in 1. Soliloquiorum, Nihil esse sentio, quod magis ex arce deijciat animum virilem, quàm blandimenta feminea, corporumq; ille contactus, sine quo non haberi non potest.

Ad tertium dicendum, quòd delectationes aliorum sensuum non pertinent ad naturam hominis conseruandam, nisi prout ordinantur ad delectabilia tactus. Et idè circa huiusmodi delectationes non est aliqua alia virtus sub temperantia comprehensa. Sed delectationes ciborum, quamuis aliquantulum ordinantur

q. 141. a.
4.

li. 9. ex c.
7. à med.
habetur
tom. 5.

li. 2. c. 10.
tom. 5.

li. 1. c. 10.
ante me.
tom. 1.

tur ad delectationes venerorum, tamen etiam per se ordinantur ad vitam hominis conseruandam: & ideo etiam per se habent specialem virtutem, quamuis illa virtus, quæ abstinencia dicitur, ordinet actum suum ad finem castitatis.

ARTIC. I V.

Vtrum pudicitia pertineat specialiter ad castitatem?

731

AD quartum sic proceditur. Videtur, quod pudicitia non pertineat specialiter ad castitatem. Dicit enim August. in 1. de ciuit. Dei *, quod pudicitia est quedam virtus animæ. Non ergo est aliquid ad castitatem pertinens, sed est per seipsam virtus à castitate distincta.

Supra q. 143. cor. li. 1. c. 18 parum à prin. 10. 5

¶ 2 Præterea, Pudicitia à pudore dicitur, qui videtur idem esse verecundiæ. Sed verecundiæ secundum Damascenum * est de turpi actu: quod conuenit omni actui vicioso. Ergo pudicitia non magis pertinet ad castitatem, quam ad alias virtutes.

li. 2. ori. fid. c. 15.

¶ 3 Præterea, Philosoph. dicit in 3. Ethic. * quod omnis intemperantia generaliter est maximè exprobrabilis. Sed ad pudicitiam pertinere videtur fugere eà, quæ exprobrabilia sunt. Ergo pudicitia pertinet ad omnes partes temperantiæ, non autem specialiter ad castitatem.

li. 3. c. 12. som. 5.

SE D contra est, quod August. dicit in lib. de Perseuerantia *, Prædicanda est pudicitia, vt ab eo qui habet aures audiendi, nihil genitalibus membris illicitum perpetretur. Sed vsus genitalium membrorum propriè pertinet ad castitatem. Ergo pudicitia propriè ad castitatem pertinet.

c. 20. paul. 1. ad pri. som. 7.

RE S P O N D E O dicendum, quod sicut dictum est *, nomen pudicitie à pudore sumitur, in quo verecundiæ significatur. Et ideo oportet quod pudicitia propriè sit circa illa, de quibus homines magis verecundantur. Maximè autem verecundantur homines de actibus veneris, vt August. dicit in 14. de ciuit. * Deij, in tantum quod etiam concubitus coniugalis, qui

In arg. 2 huius a. li. 14. c. 18. circa me. 10. 5.

honest-